

[Federspiel.]

medhjælp, og selvom kommissionen har haft juridisk bistand, er der endnu mørke pletter på det danske sprog i dette forslag. Jeg skal ikke gå i enkeltheder, men blot henlede opmærksomheden på, at man nu engang ikke kan „appellere“ en sag; man kan indanke en sag, man kan indbringe en sag for en højere domstol, man kan appellere til højere magter, til højere myndigheder, men man kan ikke appellere en sag. Jeg tvivler også på, om man i det danske sprog kan „nedarve“ kongemagten til mænd og kvinder. Der er adskillige andre udtryk af den art, som kunne kræve en nærmere revision af mere sprogkyndige medarbejdere i udvalget.

Jeg ved meget vel, at jeg måske med mine bemærkninger om den magtudvikling, som dette grundlovsforslag er udtryk for, har malet fanden på væggen i stærkere farver, end han i den nuværende situation fortjener. Men hvem tør sige, at vi her i Danmark kan vedblive at leve under de fredelige og fordragelige tilstande, hvor vi på tværs af partierammer kan drøfte vore forskellige meninger i en civiliseret atmosfære? Der kan komme hårde tider, da ikke alene fristelsen til at bruge magt mod det, der er gammel dansk sædvane og lov, kan blive stærk, da der fra store dele af samfundet kan rejses krav om at bruge magten, og da selv de mest civiliserede ikke kan modstå dette krav eller denne fristelse — i det, der hedder almenvellets interesse, måske for at undgå en større ulykke. Hvor er der så under 1953-grundloven det sikre værn, den lige ret for loven for den, hvis interesser ikke stemmer med flertallets?

Denne grundlov skal ikke gives for i dag og i morgen. Den skal stå, og jeg håber, den vil kunne udformes i en sådan form, at den kan stå og kan vinde vælgerens bifald. Den kan senere ændres, men den vil altid være et led i en udvikling, som til sene tider i sin grundtanke vil øve sin virkning i vort lands fremtid. Måtte vi da overveje dette forslag, ikke efter partipolitisk konvens, men efter den overbevisning, som også dette grundlovsforslag i § 57 påbyder os at følge.

Bjerre: Jeg tror, det vil blive modtaget med tilfredshed, også af den højtærede statsminister, at jeg ikke vil gøre landstinget til en juridisk diskussionsklub; det kunne det let blive, hvis man diskuterede alle disse spørgsmål, som i sig selv er ganske overordentlig interessante og vigtige, men til diskussion i dag er tiden måske ikke den rigtige.

Det, der kalder mig frem, er det forbehold, jeg har taget i forfatningskommissionens betænkning. Sagen er den, at man gik ind i denne forfatningskommission med den forudsætning, at man nu skulle være med til at lave Danmark en ny og forbedret grundlov, fordi enhver måtte erkende, at tiden var løbet fra den nuværende forfatning. Tiden er løbet fra det nuværende landsting, men dermed er ingenlunde givet, at tiden er løbet fra et fornuftigt tokammerssystem. Jeg gik ind i forfatningskommissionen med den tanke, at man skulle undersøge, hvorledes forfatningen skulle formes. Det endte, som alle ved, ret hurtigt med, at man kun diskuterede spørgsmålet om en etkammerforfatning, og samtidig kulegravede man alle de bestemmelser, der findes i den nu gældende grundlov, og undersøgte, om der var steder, hvor der skulle foretages ændringer. Til dette endemål blev der nedsat fem forskellige underudvalg. Jeg fik den ære at sidde i de tre, men ikke i første udvalg, der havde med rigsdagens sammensætning at gøre, og heller ikke i femte udvalg, redaktionsudvalget. De fire udvalg arbejdede hver for sig, og der stod til slut en hel del spørgsmål åbne, som man ikke kunne blive enig om, og man besluttede da at lade de fire udvalg sluttederes arbejde og lade beretninger fra dem indgå til udvalg 5, hvor disse spørgsmål skulle underkastes nærmere forhandling og prøvelse.

Endnu på dette tidspunkt gik jeg ud fra, at der senere ville blive lejlighed til at tage stilling til de spørgsmål, der endnu stod åbne, eventuelt derved, at de gik tilbage til de enkelte underudvalg, eller ved, at det kom til en virkelig drøftelse i